

SCHEIDSGERECHT GEZONDHEIDSZORG

Arbitraal vonnis van 18 april 2011

Kenmerk: 10/45

Het Scheidsgerecht, samengesteld als volgt:
mr. H.F.M. Hofhuis, wonende te 's-Gravenhage, voorzitter,
dr. B.J.N. Schreuder, wonende te Oldebroek,
dr. T.C.A.M. van Woerkom, wonende te 's-Gravenhage,
bijgestaan door mr. A.T.B. de Vries, griffier,
heeft het navolgende vonnis gewezen

in de zaak van:

1. **A.**, wonende te Z.,
2. **B.**, wonende Y.,
3. **C.**, wonende te X.,
eisers,
gemachtigden: mr. M.E. Gelpke en mr. W.I. Koelewijn,

tegen:

de rechtspersoonlijkheid bezittende stichting **D.**,
statutair gevestigd te W.,
verweerster,
gemachtigde: mr. drs. P. Bergkamp

Partijen worden hierna aangeduid als “eisers” en “verweerster”.

1. De procedure

1.1 Eisers hebben bij memorie van eis, gedateerd 24 december 2010, het Scheidsgerecht verzocht bij arbitraal vonnis, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, te verklaren voor recht dat verweerster in strijd heeft gehandeld met de uit de toelatingsovereenkomsten voortvloeiende zorgplicht, althans zorgvuldigheidsverplichtingen die verweerster in het kader van de toelatingsovereenkomsten redelijkerwijs jegens eisers in acht behoort te nemen, en dat verweerster derhalve jegens eisers toerekenbaar tekort is geschoten in de nakoming van de toelatingsovereenkomsten, en verweerster te veroordelen tot betaling van alle dientengevolge door eisers geleden en nog te lijden schade, nader op te maken bij staat, een en ander met veroordeling van verweerster in de kosten van deze procedure. Bij deze memorie zijn negentien producties gevoegd.

1.2 Verweerster heeft bij memorie van antwoord, gedateerd 18 maart 2011, geconcludeerd dat de vorderingen van eisers afgewezen moeten worden, met veroordeling van eisers om een tege-

moetkoming te betalen in de kosten van rechtsbijstand van verweerster en met veroordeling van eisers in de kosten van deze arbitrageprocedure.

- 1.3 Eisers hebben vervolgens bij brieven van 18 en 24 maart 2011 twee nadere producties in het geding gebracht (20 en 21).
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden te Utrecht op 30 maart 2011. Eisers zijn verschenen met hun gemachtigden. Namens verweerster is verschenen dr. E., voorzitter van de raad van bestuur (rvb) van verweerster, met haar gemachtigde en een student-stagiaire. Partijen hebben ter zitting de wederzijdse standpunten nader mondeling toegelicht, mede aan de hand van pleitnota's. Deze pleitnota's zijn overgelegd.

2. Samenvatting van het geschil

- 2.1 Op 1 januari 2002 zijn het F.-ziekenhuis te V. en het G. te W. gefuseerd. Deze ziekenhuizen vormen sindsdien het D. met twee locaties, W. en V.. Eisers 1 en 2 zijn op basis van een toelatingsovereenkomst werkzaam in het voormalige G. (thans: het D., locatie W.). Eiser 3 is in 2007 toegelaten tot het D., locatie W.. Eisers zijn lid van de maatschap neurologie W. ("de maatschap"), die in 1989 is ontstaan door samenvoeging van de maatschappen neurologie van het G. en het H.-ziekenhuis, eveneens te W..
- 2.2 Eisers hebben hun werkzaamheden bij het D., locatie W., door opzegging beëindigd per 1 november 2010. Zij houden verweerster verantwoordelijk voor de schade ten gevolge van dit vertrek.
- 2.3 Eisers hebben ter toelichting op hun vordering het volgende aangevoerd.
 - (i) Hun vertrek is in wezen onvrijwillig geweest. Zij hadden geen vertrouwen meer in een behoorlijke samenwerking met verweerster. Verweerster heeft hen herhaaldelijk en op onjuiste gronden een beëindiging van hun toelatingsovereenkomst in het vooruitzicht gesteld. De schade van eisers die hieruit voortvloeit bestaat uit verlies van budget en van goodwill en uit overige schadeposten.
 - (ii) Bij herhaling heeft de rvb van verweerster te kennen gegeven zeer tevreden te zijn over de neurologische werkzaamheden van eisers. In 2009 hebben gesprekken plaatsgevonden over mogelijkheden om te komen tot intensievere samenwerking of fusie van de maatschap met de maatschap neurologie in de locatie V.. De maatschap heeft loyaal meegewerkt aan dit traject, onder begeleiding van I.. De gezamenlijke conclusie in december 2009 was dat de maatschap V. eerst intern orde op zaken zou stellen en dat daarna opnieuw de samenwerkingsmogelijkheden bezien zouden worden. Afgezien van een leegloop van die maatschap in korte tijd, bestonden er aanzienlijke verschillen in omzet, inzet en visie.
 - (iii) Op 13 januari 2010 hebben eisers vervolgens de mededeling van de rvb gekregen dat besloten was de neurologische zorg bij verweerster vorm te geven vanuit V., waarbij er geen plaats meer zou zijn voor eisers. In een periode van twee jaar zou de maatschap V. worden uitgebouwd en zou deze de werkzaamheden in W. overnemen. Na afloop van deze periode zouden de toelatingsovereenkomsten van eisers eindigen. Dit besluit kwam voor eisers uit de lucht vallen. Over dit besluit was ook geen discussie meer mogelijk. Eisers hebben geen signalen gehad waaruit blijkt dat de bestaande situatie onwenselijk was. Er is geen dossier dat tot die conclusie kan leiden. Eisers onderschrijven het streven tot integratie van maatschappen en vakgroepen bij verweerster. Zij hebben nimmer een blokkade opgeworpen voor samenwerking, maar de maatschap

V. was er nog niet klaar voor. Dit blijkt ook uit het door I. opgestelde concept-stappenplan. De directeur van I., de heer J., heeft aan de rvb een brief van 15 april 2010 geschreven waaruit de blokkade door eisers zou blijken. Deze brief is niet erg zorgvuldig geredigeerd en onvolledig. Eisers maken ook bezwaar tegen deze niet-transparante wijze van verslaglegging achteraf. Eisers hebben de rvb verzocht dit onaangekondigde besluit/stappenplan onvoorwaardelijk in te trekken, bij gebreke waarvan hun vertrek als gedwongen moet worden beschouwd, met de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid van verweerster voor de schade die zij daardoor lijden. Van hen kon niet worden verwacht dat zij zouden meewerken aan het binnen twee jaar beëindigen van hun toelatingsovereenkomsten ten gunste van de maatschap V.. De uiteindelijke intrekking door de rvb van het besluit was slechts formeel, nu de daaraan ten grondslag liggende redenen niet werden opgegeven, en is ook te laat gekomen. Eisers hadden geen vertrouwen meer in een vruchtbare samenwerking bij verweerster. Eisers waren daarom genoopt de toelatingsovereenkomsten op te zeggen en hebben gebruikgemaakt van de eenmalige mogelijkheid om hun bijzondere lidmaatschap van de medische staf van het H. om te zetten in een gewoon lidmaatschap. Dit was voor eisers een mogelijkheid om de schade te beperken. Verweerster heeft ten aanzien van de mogelijkheid van opzegging haar zorgvuldigheidsverplichting, die voortvloeit uit de toelatingsovereenkomsten, jegens hen geschonden. Daarmee is verweerster als contractspartij toerekenbaar tekortgeschoten in de nakoming van deze overeenkomsten.

2.4 Verweerster heeft hiertegenover het volgende aangevoerd.

(i) Eisers hebben er zelf voor gekozen om hun praktijk te verleggen naar het H.. Alle redenen die zij daarvoor aanvoeren, zijn gefingeerd. Voor de toekomst van verweerster is het cruciaal dat er per specialisme een maatschap of vakgroep tot stand komt. Het daarop gerichte beleid is door de medische staf reeds in 2002 unaniem aanvaard en vastgelegd in het fusiedocument. Dit beleid is in de loop der jaren diverse malen herhaald en beklemtoond, ook schriftelijk aan alle maatschappen/vakgroepen, en in 2005 nogmaals unaniem door de medische staf bevestigd. Waar nodig of wenselijk heeft verweerster externe professionele begeleiding ingehuurd. In 2009 was neurologie het enige specialisme waar nog steeds geen begin van samenwerking tot stand was gekomen.

(ii) Eisers hebben jarenlang ieder gesprek over vakgroepvorming geblokkeerd. In eerste instantie was dat in verband met een bepaalde neuroloog in V.. Toen verweerster die neuroloog had uitgekocht, heeft verweerster I. ingeschakeld om voor het specialisme neurologie tot één vakgroep te komen. De eerste twee gesprekken met I. waren oriënterend van aard. Zoals ook blijkt uit eerdergenoemde brief van 15 april 2010 van J., hebben eisers tijdens de derde bijeenkomst plotseling te kennen gegeven uitsluitend een consultaire rol te willen vervullen voor de maatschap V. en verdergaande samenwerking in de nabije toekomst niet opportuun te achten. Dit was geen gezamenlijke conclusie van de twee maatschappen. Hierdoor werden echter wel alle betrokkenen voor een voldongen feit geplaatst. De maatschap V. was en is, in tegenstelling tot het beeld dat eisers schetsen, geen probleemmaatschap. Zij bestond, ten tijde van de gesprekken met I., uit drie jonge ambitieuze neurologen, op wie niets aan te merken viel en die volledig tot samenwerking bereid waren.

(iii) Ook de overige argumenten van eisers schieten tekort. Cultuurverschillen tussen maatschappen zijn regel en dergelijke verschillen zijn bij de andere maatschappen bijna allemaal opgelost. De wil om samen te werken ontbrak bij eisers. Een verschil in omzet en inzet is een drogreden, want verweerster heeft nooit verlangd dat er een maatschap werd gevormd. Uit de individuele productiecijfers van de neurologen blijkt overigens dat die van de neurologen uit V. zelfs hoger liggen dan die van eisers.

(iv) De rvb zag na de blokkade door eisers geen andere oplossing meer dan een geleidelijk afscheid van eisers. Daarom heeft hij besloten, vastgelegd bij zijn brief van 27 januari 2010, om

gefaseerd te komen tot een vakgroep neurologie. In deze periode zouden eisers hun werkzaamheden bij verweerster moeten verminderen. Met zijn brief van 23 februari 2010 heeft de rvb op verzoek van eisers bevestigd dat dit geen opzegging van de toelatingsovereenkomsten was maar dat opzegging wel zou plaatsvinden als eisers zouden blijven weigeren mee te werken aan uitvoering van dit stappenplan. Bij brief van 22 maart 2010 heeft verweerster in reactie op een brief van eisers van 10 maart 2010 nogmaals het belang van samenwerking binnen één specialisme beklemtoond. Daarbij is meegedeeld dat eisers geen acceptabele redenen hebben opgegeven om samenwerking met de maatschap V. te weigeren. Omdat eisers kwalitatief goede neurologische zorg leverden, was er de rvb veel aan gelegen om eisers te behouden. Daarom is de rvb, op aandringen van eisers, teruggekomen van het besluit dat was opgenomen in de brief van 27 januari 2010 en heeft de rvb een nieuwe poging gedaan om de samenwerking op de beide locaties tot stand te brengen, met als uitgangspunt een constructieve houding van eisers. De rvb heeft met zoveel woorden vastgelegd geen enkele voorwaarde vooraf te stellen. Ook zijn eisers uitgenodigd voor een constructief gesprek met de voorzitters van de raden van bestuur van zowel verweerster als het H.. Eisers hebben een dergelijk gesprek echter stelselmatig geweigerd. Op het daarop gevolgde verzoek van eisers aan de rvb om eerst alle eerdere brieven in te trekken, heeft de rvb besloten ook aan deze eis te voldoen. Het is onbegrijpelijk dat eisers met hun brief van 19 april 2010 vervolgens de toelatingsovereenkomsten met verweerster hebben opgezegd.

(v) Het argument van eisers voor de opzegging dat zij een uniek aanbod van het H.-ziekenhuis niet konden laten lopen, is aantoonbaar onjuist. Uit een brief van de voorzitter van de rvb van dit ziekenhuis van 13 januari 2011 blijkt aan eisers een toezegging te zijn gedaan door een vroegere rvb van het H.-ziekenhuis dat zij op ieder gewenst moment zouden kunnen overstappen. Mede door een bevestiging van deze toezegging door een opvolgende rvb, achtte de huidige rvb zich gebonden aan de toezegging, toen eisers hierom vroegen. Er was dus geen sprake van een plotseling, eenmalig aanbod aan eisers en de reden voor opzegging klopt niet.

(vi) De (latere) stelling van eisers dat de rvb zijn eerdere positie niet heeft verlaten, is onbegrijpelijk, gezien het onder (iv) vermelde. Alle eerdere brieven waren van tafel. Uiteraard bleef de rvb vrij om op basis van het verloop van de nieuwe gesprekken nadere besluiten te nemen, als dat nodig zou zijn bij gebreke van samenwerking. Verweerster heeft geen verplichtingen uit de toelatingsovereenkomsten geschonden. Nu eisers zelf hebben gekozen voor vertrek, is er geen grond voor enige schadevergoeding aan hen. Bovendien zijn alle patiënten van eisers met hen meegegaan naar hun praktijk in het (nabijgelegen) H.-ziekenhuis. Zij hebben dus ook geen schade van betekenis geleden.

3. De bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht volgt uit artikel 17 (eisers sub 1 en 2) en 27 (eiser sub 3) van de respectieve toelatingsovereenkomsten tussen partijen en staat tussen partijen niet ter discussie. Het Scheidsgerecht zal beslissen bij wege van arbitraal vonnis.

4. De beoordeling van het geschil

- 4.1 Eisers hebben hun toelatingsovereenkomsten met verweerster zelf opgezegd. Dit stond hun vrij en de opzegging is in deze procedure ook een gegeven. In beginsel rust op verweerster niet de plicht om eventuele schade die eisers daardoor hebben geleden te vergoeden. Dit is slechts anders als komt vast te staan dat zij zich door onrechtmatig handelen van verweerster in redelijkheid gedwongen hebben kunnen voelen de overeenkomsten op te zeggen. Zij betogen dat dit het geval is geweest, maar verweerster betwist dit. Het eerste kernpunt van het geschil kan dan ook worden samengevat in de vraag of de rvb zich in de hier bedoelde zin onrechtmatig jegens eisers heeft

gedragen. Het tweede kernpunt, dat aan de orde komt als deze eerste hoofdvraag bevestigend wordt beantwoord, heeft betrekking op de schade die eisers door dat onrechtmatige handelen mogelijk hebben geleden.

- 4.2 Bij de beoordeling van de eerste hoofdvraag stelt het Scheidsgerecht vast dat de rvb al vele jaren geleden heeft besloten tot integratie van de onderscheiden specialismen op de beide locaties door de vorming van één maatschap of vakgroep per specialisme. Dit is bestendig beleid, dat de instemming heeft van het bestuur van de medische staf en eisers zelf en intussen bij vrijwel alle andere specialismen in het D. tot uitvoering is gebracht. Het betreft ook een onderwerp dat tot het domein en de bevoegdheid van de rvb behoort, ook in zijn verhouding tot toegelaten specialisten. Verweerster heeft in voldoende mate toegelicht welke algemene, door haar rvb te behartigen belangen hierbij op het spel staan. Verweerster heeft op plausibele gronden betoogd waarom voor dit beleid is gekozen. Gelet op dit een en ander kan de handelwijze van de rvb, die in een geleidelijk toenemende mate van dwingendheid de medewerking van de maatschappen neurologie aan deze integratie heeft verlangd, in algemene zin niet als onrechtmatig tegenover eisers worden opgevat.
- 4.3 De rvb dient zich bij het tot uitvoering brengen van het op integratie gerichte beleid de belangen van de betrokken maatschappen aan te trekken. Dit betekent dat de rvb met die maatschappen overleg moet voeren, zich moet inspannen om tegenstellingen te overbruggen en zo nodig met inschakeling van derden de betrokkenen op één lijn moet zien te krijgen. Hiervoor bestaat temeer reden nu partijen het erover eens zijn dat eisers altijd naar volle tevredenheid als neuroloog hebben gefunctioneerd. Dit alles doet er niet aan af dat de rvb uiteindelijk de instantie is die beslist en – indien onvermijdelijk – de naleving van zijn beslissingen moet kunnen afdwingen.
- 4.4 Verweerster heeft in voldoende mate aangetoond dat de rvb zich heeft gedragen naar de onder 4.3 opgesomde eisen. Er is weliswaar, zoals eisers terecht stellen, geen “dossier opgebouwd”, maar eisers zijn niet in het ongewisse gelaten over het uiteindelijke doel, dat in 2002 is vastgesteld en onder meer in 2005 is herbevestigd. De rvb is op de weg naar dat doel ook niet over één nacht ijs gegaan. Zo was de inschakeling van I. bedoeld om in goed overleg de mogelijkheden van integratie te onderzoeken. Nadat was gebleken dat ook die poging om de maatschappen op één lijn te krijgen was mislukt, stond het de rvb vrij om zijn brieven van 13 en 27 januari 2010 aan eisers te richten. Eisers kunnen niet worden gevolgd in hun stelling dat de eerstvermelde brief “uit de lucht kwam vallen”. Bij dit een en ander kan in het midden blijven waardoor de opdracht aan I. niet is geslaagd. Hierbij verdient nog opmerking dat tussen partijen niet in geschil is dat die mislukking in elk geval niet aan verweerster is te wijten. Overigens heeft de rvb in een latere fase zijn brief van 13 januari 2010 ingetrokken, ook weer om het overleg met eisers een volle kans te geven. Anders dan eisers, ziet het Scheidsgerecht in de brief van 14 april 2010 van de rvb een serieuze en ernstig gemeende intrekking van diens eerdere brieven. Deze intrekking had eisers in alle redelijkheid aanleiding kunnen geven opnieuw met de rvb te overleggen. Dat zij dat niet hebben gedaan, moet voor hun risico komen. Zij kunnen verweerster niet op goede grond tegenwerpen dat zij in de aldus ontstane situatie in wezen onvrijwillig hebben gekozen voor de opzegging van hun toelatingsovereenkomsten. Het Scheidsgerecht komt dus tot de conclusie dat zich hier niet het geval heeft voorgedaan dat eisers zich in redelijkheid gedwongen hebben kunnen voelen tot die opzeggingen.
- 4.5 Hieruit volgt dat op verweerster niet de plicht rust de schade die eisers mogelijk door deze opzeggingen hebben geleden of zullen lijden, te vergoeden. Dit betekent dat een onderzoek naar het bestaan van schade achterwege kan blijven. Het Scheidsgerecht is overigens van oordeel dat de

mogelijkheid van schade van de door eisers gestelde aard weinig aannemelijk is. Zij hebben immers de praktijk die zij tot dan toe in het D. hebben uitgeoefend, verplaatst naar het H.-ziekenhuis. Dit blijkt uit de bekendmakingen aan de huisartsen over de beëindiging van de praktijk van eiseres in het D., locatie W.. Zij hebben tijdens de mondelinge behandeling verklaard dat vrijwel alle medische dossiers van hun patiënten in die locatie, in gekopieerde vorm aan hen beschikbaar zijn gesteld voor hun praktijk in het H.-ziekenhuis. In het D., locatie W., is geen neurologiepraktijk achtergebleven.

- 4.6 De vordering van eisers dient dus in alle onderdelen te worden afgewezen. Gelet op deze uitkomst zullen eisers de kosten van het Scheidsgerecht dienen te dragen. Deze kosten worden verrekend met het door hen betaalde voorschot. Het Scheidsgerecht acht termen aanwezig om te bepalen dat elk van partijen voor het overige de eigen proceskosten moet dragen.

5. De beslissing

Het Scheidsgerecht wijst het navolgende arbitrale vonnis:

- 5.1 De vorderingen van eisers worden afgewezen.
- 5.2 De kosten van het Scheidsgerecht, ten bedrage van € 5.978,--, komen voor rekening van eisers en zullen worden verrekend met het door hen betaalde voorschot.
- 5.3 Ieder van partijen draagt voor het overige de eigen proceskosten.

Dit vonnis is gewezen te Utrecht en op 18 april 2011 aan partijen verzonden.